

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/122/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7220203039
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ludvika Bodnárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7220203039.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ludviky Bodnárovej a členov senátu JUDr. Moniky Géciovej, PhD. a Mgr. Miloša Greguša vo veci starostlivosti súdu o maloletého S. K. - Q. nar. X.X.XXXX trvale bytom T. I. XXX/XX J. zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach dieťa rodičov C. K. - Q. nar. X.X.XXXX trvale bytom T. I. XX J. a Z. K. nar. XX.X.XXXX bytom Q. dvor XX J. zastúpenej JUDr. Ivana Semanová, advokátka spol. s.r.o. Jesenského 27 Košice IČO: 47 254 939 v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia na návrh otca o úpravu styku s maloletým dieťaťom o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č.k. 14P/49/2020-23 zo dňa 9.4.2020 takto

rozhodol:

Mení uznesenie súdu prvej inštancie tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým S. K. - Q. každú sobotu v čase od 9:00 hod. do 18:00 hod. a každú stredu v čase od 15:00 hod. do 18:00 hod..

Matka je povinná maloleté dieťa na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať mu ho v mieste bydliska maloletého.

Otec je povinný maloleté dieťa po skončení stretnutia odovzdať matke v mieste bydliska maloletého.

odôvodnenie:

1. Písomným podaním, doručeným súdu dňa 2.4.2020 otec maloletého dieťaťa navrhol, aby súd upravil styk s maloletým S. tak, že bude oprávnený sa s ním sýkať každý páry víkend od piatka 15.00 hod do nedele do 17.00 hod., počas týždňa každý utorok a štvrtok v čase od 15.00 hod do 18.00 hod., počas letných prázdnin druhý júlový týždeň od 9.7. od 9.00 hod. do 15.7. do 17.00 hod každý rok a druhý augustový týždeň od 9.8. od 9.00 hod. do 15.8. do 17.00 hod. každý rok, v čase vianočných sviatkov nepárny rok 25.12. od 9.00 hod. do 18.00 hod. a každý páry rok 24.12. od 9.00 hod. do 18.00 hod. Zároveň navrhol, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upraví styk otca s maloletým S., a to každú sobotu v čase od 9.00 hod do 17.00 hod.

2. Okresný súd Košice II uznesením č.k. 14P/49/2020-23 zo dňa 9.4.2020 z dôvodu hrozby koronavírusu nariadil neodkladné opatrenie, ktorým umožnil otcovi realizovať styk s maloletým elektronicky formou videohovoru každý pondelok, štvrtok a sobotu kalendárneho týždňa vždy v čase od 17:00 hod. do 18:00 hod., a to bez prítomnosti matky.

3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec z dôvodov nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj nevykonateľnosti rozhodnutia. Taktiež uviedol, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že sú tu aj nové okolnosti, ktoré majú podstatný vplyv na rozhodnutie. Neodkladné opatrenie je podľa názoru otca nevykonateľné vzhľadom k veku maloletého, ktorý nevie sám mobilný telefón ovládať. Matka alebo tretia osoba je neustále v jeho blízkosti. Videohovor prebieha prostredníctvom aplikácie Skype, kde je stále prerušované spojenie

a vypadáva zvuk. Syn sa vzhľadom na svoj vek nevie sústrediť na hodinový telefonický hovor. Ďalej poukázal na to, že situácia ohľadom koronavírusu sa zlepšuje, opatrenia uložené vládou Slovenskej republiky sa zmiernili. Navyiac od podania návrhu vo veci samej, došlo aj zo strany matky k určitým ústupkov. Z uvedených dôvodov navrhol zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že otec je oprávnený stykať sa s maloletým každú sobotu od 9:00 hod. do 18:00 hod., každý utorok od 15:00 hod. do 18:00 hod. a každý štvrtok od 15:00 hod. do 18:00 hod., alternatívne, že otec je oprávnený stykať sa s maloletým každý piatok od 15:00 hod. do soboty do 18:00 hod. a každú stredu od 15:00 hod. do 18:00 hod..

4. Matka maloletého žiadala neodkladné opatrenie potvrdiť. Má za to, že bolo vydané v súlade so vzniknutou situáciou na Slovensku (Covid 19), rovnako nerozumie, v čom vidí otec vady vydaného neodkladného opatrenia, ktoré by mali spôsobiť neúčinnosť a nevykonateľnosť daného neodkladného opatrenia, keď sám otec uviedol, že styk prostredníctvom videohovoru je realizovaný. Pripustila však, že dieťa pre nízky vek nevie dlhodobo udržať pozornosť monitora.

5. Pripomenula, že otec bol niekoľkonásobne trestne stíhaný za násilnú trestnú činnosť a vyhrážanie. Aktuálne voči jeho osobe prebieha trestné stíhanie za výtržnosť voči nej, keď ju napadol a udieral pästou, pričom jej vulgárne nadával. Jeho správanie je mnohokrát nepredvídateľné. Matka si uvedomuje, akú dôležitú úlohu hrá otec v živote ich spoločného syna, avšak uvedomuje si aj to, aký vplyv a vzor mu otec dáva. Problém vidí v tom, že dieťa sa po návrate od otca vyjadrilo na adresu svojej staršej sestry, že je „kurva vyjebaná“, využíva slovné zvraty na adresu sestry ako „dám ti kopačky a pod.“. Matka vyjadrila úprimne túžbu, aby dieťa malo styk so svojím biologickým otcom, ale zároveň aj obavu z toho, ako bude styk prebiehať, či bude bezpečný pre jej osobu a zároveň aký bude mať vplyv na dieťa.

6. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca vyjadril písomným podaním, ktoré doručil súdu dňa 28.5.2020. Vykonal pohovor s otcom, ktorý uviedol, že so synom sa osobne nestretáva od apríla, kedy si matka prevzala rozhodnutie o neodkladnom opatrení. Matka mu tvrdí, že s maloletým bude môcť byť až vtedy, keď súd rozhodne vo veci samej a dovedy budú realizovať len videohovory. Poukázal na to, že tieto hovory nikdy netrvali hodinu, ako by podľa rozhodnutia mali, trvajú tak dvadsať minút, pretože maloletý S. dlhšie neobsedí a chce sa hrať. Ďalej uviedol, že niekoľkokrát mal záujem sa s matkou dohodnúť na realizácii styku so synom, či už prostredníctvom SMS alebo osobne, matka s ním však odmietla komunikovať.

7. Matka pri pohovore kolíznemu opatrovníkovi uviedla, že čaká na rozhodnutie súdu vo veci samej. Čo sa týka neodkladného opatrenia, je si vedomá toho, že rozhovor maloletého s otcom má trvať hodinu, avšak maloletý toľko nevydrží obsedieť, aj keď sa ho otec snaží akokoľvek zabaviť. Uviedla, že maloletý je niekedy šťastný keď volá s otcom a inokedy je nervózny, pretože ho nebaví stále len kresliť a písať, ako mu to káže otec. Poukázala na skutočnosť, že v čase keď bol maloletý cez deň s otcom, tak po jeho príchode domov bol rozladený, vykazoval známky agresivity, búchal alebo kopal dievčatá a raz aj vulgárne nadával.

8. Kolízny opatrovník rodičom navrhol spoločné stretnutie za účelom objasnenia situácie a uzatvorenia mimosúdnej dohody o úprave styku otca s maloletým S.. Otec bol naklonený tejto možnosti, avšak matka striktno odmietla akékoľvek stretnutie s otcom. Zároveň sa úrad snažil motivovať matku, aby sa zúčastnila dobrovoľného odborného poradenstva v centre pre deti a rodiny zameraného na riešenie problémov v medziľudských vzťahoch s cieľom predchádzať nepriaznivým vplyvom konfliktnej situácie na dieťa a jeho rodinu.

9. Kolízny opatrovník odporučil, aby súd rodičom a maloletému dieťaťu nariadil povinnosť podrobiť sa psychologickému a sociálnemu poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Košice po dobu šesť mesiacov.

10. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

13. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

14. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

16. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

17. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom ust. § 66 CMP a na základe otcom aj matkou osvedčených skutočností, ako aj zmenenej situácie okolo hrozby koronavírusu, dospel k zhodnému právnemu záveru, ako súd prvej inštancie, pokiaľ ide o rozhodnutie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, avšak k inému názoru, čo sa týka spôsobu samotného styku otca s dieťaťom. Odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, pretože bola osvedčená naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov daná záujmom maloletého dieťaťa, ktorému v dôsledku zjavne nezvládnutého vzťahu medzi rodičmi hrozí určité nebezpečenstvo nestability výchovného prostredia, keďže rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, vzťahy medzi nimi sú narušené a konfliktné. Maloletý S. K. - Q. bol rozsudkom Okresného súdu Košice II č.k. 23P/50/2017-107 zo dňa 28.11.2017 zverený do osobnej starostlivosti matky. Po vzájomnej dohode rodičov styk otca s maloletým S. upravený nebol. Z vyjadrenia rodičov je zrejmé, že v súčasnej dobe sa nevedia na úprave styku s maloletým synom dohodnúť. Matka v podstate potvrdila, že obmedzila styk otca s maloletým synom z dôvodu, že otec sa správal nezodpovedne, nedodržiaval stanovené termíny, na ktorých sa dohodli, okrem toho ju pravidelne uráža a osočuje, fyzicky ju napadol. Vyjadrila úprimnú túžbu, aby dieťa stretávalo so svojim biologickým otcom, ale zároveň sa obáva, ako bude styk prebiehať, či bude bezpečný pre jej osobu a zároveň aký bude mať vplyv na dieťa. Potom, ako bolo nariadené neodkladné opatrenie súdom prvej inštancie, obmedzila styk otca s maloletým synom len na súdom určenú formu videohovoru.

18. Každý prípad prerušenia spoluzitia rodičov maloletého dieťaťa, ktorý je spojený s vymanením maloletého z osobnej starostlivosti jedného z rodičov, je dôvodom prakticky bezodkladnej potreby upravenia rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Takáto úprava však musí mať svoje opodstatnenie (porovnaj ÚS 586/2014). Je potrebné zdôrazniť, že v konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti, je prioritný záujem detí, ktorý nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii výchovného pôsobenia. Posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa je však otázkou právnou, nie skutkovou a pre jeho posúdenie je potrebné vychádzať z práv dieťaťa zakotvených predovšetkým v Dohovore o právach dieťaťa, kde z čl. 8 ods. 1 vyplýva, že dieťa má právo nielen na zachovanie vzťahu so svojimi rodičmi, ale aj právo na zachovanie svojej totožnosti a rodinných zväzkov v súlade so zákonom a vylúčením nezákonných zásahov.

19. Odvolací súd zdôrazňuje, že účelom neodkladných opatrení v konaní starostlivosti súdu o maloletých je úprava práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia, kedy možno nariadiť odovzdať maloletého do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti, prípadne určiť výživné v nevyhnutnej miere, alebo ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery maloletého dieťaťa (§ 325 ods. 1 CSP). Inštitút neodkladného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť na ochranu práv maloletých detí v situáciách, keď sú práva detí zjavne ohrozené, a to do doby, keď o výchove detí, ktorá je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Odvolací súd zdôrazňuje, že účelom nariadenia neodkladného opatrenia vo veciach maloletých detí je poskytnutie preventívnej ochrany ich práv a záujmov ešte pred ich porušením či ohrozením. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup určený pre dokazovanie. Takýmto spôsobom sa zabezpečuje rýchla úprava jestvujúcich pomerov, ktoré,

ako vyplýva zo samotného pojmu, neznosú ďalší odklad. Musí ísť o taký stav, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah zo strany súdu, bez ktorého by mohlo dôjsť k poškodeniu oprávnených záujmov maloletého dieťaťa, a to aj bez vykonania potrebného dokazovania. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade je predovšetkým v záujme maloletého dieťaťa upraviť stretávanie sa s otcom.

20. Obaja rodičia si musia uvedomiť, že aj keď spolu nežijú, rodičovské práva a povinnosti majú obaja. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Súčasťou rodičovských práva povinností sú okrem správy majetku maloletého dieťaťa a jeho zastupovania, aj sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj dieťaťa (§ 28 Zákona o rodine). Pokiaľ teda súd neobmedzí alebo nepozastaví výkon rodičovských práv jednému z rodičov, druhý rodič si nemôže uzurpovať výkon rodičovských práv len pre seba.

21. Keďže v tomto prípade matka maloletého bez súdneho rozhodnutia, ako aj bez dohody s otcom, obmedzila styk maloletého s otcom, prvostupňový súd správne rozhodol o tom, že nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodné. Prvostupňový súd, predovšetkým z dôvodu hrozby koronavírusu, nariadil realizovať styk otcovi s maloletým elektronicky, a to formou videohovoru. V súčasnej dobe hrozba koronavírusu ustúpila natoľko, že je reálne možné, aby sa otec mohol stretávať so svojim synom osobne.

22. Pri určení rozsahu oprávnenia stretávať sa otca s maloletým synom súd vychádzal z toho, že odvolací súd nie je viazaný odvolacím návrhom. Ďalej vychádzal z toho, že otec aj maloletý syn majú k sebe blízky vzťah, syn je na otca zvyknutý. Neodkladným opatrením sa rozsah stretávania určuje len do doby, keď o úprave styku bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí vo veci samej. Do doby, kým súd právoplatne rozhodne o úprave styku, odvolací súd považuje za dostatočnú úpravu tak, ako je uvedená vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

23. Odvolací súd zdôrazňuje, že toto rozhodnutie nie je definitívnym rozhodnutím a konečné rozhodnutie o veci bude závisieť od výsledkov ďalšieho dokazovania, pričom súd bude prihliadať na rodičovské kompetencie u každého z rodičov a ich vzájomnú spoluprácu pri výchove dieťaťa i výchovný vplyv na maloletého a podmienky, ako aj vzájomné citové väzby medzi maloletým dieťaťom a rodičmi.

24. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa ust. § 388 CSP zmenil napadnuté rozhodnutie tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

25. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).